

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Изх. № ЕО-36/29.11.2023 г.

ДО
Г-ЖА ТАНЯ ГЕОРГИЕВА,
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА УПРАВЛЯВАЩИЯ
ОРГАН НА СПРЗСР 2023-2027 Г.

На Ваш изх. № 0403-240/06.11.2023 г. и
На Ваш изх. № 0403-240/17.11.2023 г.

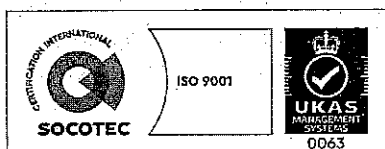
Относно: *Първо изменение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г.*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЕОРГИЕВА,

Във връзка с Вашето уведомление с вх. № ЕО-36/07.11.2023 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) по чл. 8, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* (Наредбата по ЕО), което приемаме и като уведомление по чл. 10, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС, обн., ДВ, бр. 73/2007 г., изм. и доп.), и допълнителна информация към него с вх. № ЕО-36/17.11.2023 г. на МОСВ, на основание чл. 6а, т. 1, буква „г“ от същата и Заповед № РД-557/01.08.2023 г. на министъра на околната среда и водите, Ви уведомявам, че Проектът на първото изменение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) за периода 2023-2027 г. попада в обхвата на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС.

Със Становище по екологична оценка (ЕО) № 5-4/20.09.2023 г. на министъра на околната среда и водите е съгласуван Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони – 2023-2027 г. по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие. С Решение № 186/21.09.2023 г. на министъра на околната среда и водите е допуснато предварителното изпълнение на становището по ЕО. С писмо изх. № ЕО-1/29.11.2023 г. на МОСВ е приета и одобрена обобщената справка по чл. 29, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО) за отразяване на мерките и условията от Становището по ЕО в окончателния вариант на СПРЗСР.

Предложени промени в СПРЗСР 2023-2027 г. касаят както стандартите за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС), така и конкретни интервенции от одобрения СПРЗСР, както следва:

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 25 33

I. Изменения в ДЗЕС:

1. В стандарт за ДЗЕС 4 „Изграждане на буферни ивици покрай водните течения“ буферните ивици по протежение на водоизточниците (реки, езера, язовири, потоци, канали и др.) се намаляват от 5 на 3 метра в съответствие с Регламент ЕС 2021/2115 Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013.

2. В ДЗЕС 5 се добавят вертикални обработки без обръщане на слоя, минимални, ивични или нулеви обработки на почвата с мотив да се предотврати риска от обръщане на техниката - За ограничаване на ерозията на парцели с наклон над 10% освен изискването почвообработващите операции да се извършват напречно на склона или по хоризонталите на терена, се добавят вертикални обработки без обръщане на слоя, минимални, ивични или нулеви обработки на почвата с мотив да се даде възможност за избор между повече видове противоерозионни обработки и да се предотврати риска от обръщане на техниката.

3. В ДЗЕС 6 са предложени три изменения, които са в следствие на данни относно агрометеорологичните условия в България и нарастващата тенденция към трайно и тежко засушаване през лятото и началото на есента, което се отразява неблагоприятно върху почвата и растенията.

3.1. Летният чувствителен период, в който следва да се поддържа почвена покривка се скъсява с един месец – от 1-ви юни до 30-ти септември, а зимният чувствителен период отпада.

3.2. Изискването за минимална почвена покривка в периода 01 юни до 30 септември не се прилага за бенефициери, които осигуряват последваща култура в рамките на 6 седмици след премахването на предходната растителна покривка, вместо 2 седмици.

3.3. Допълват се видовете минимална почвена покривка с цел по-голяма яснота и улеснение за земеделските стопани.

II. Изменения в конкретни интервенции:

1. Промени в интервенциите и общите части в областта на директните плащания:

• Промени в интервенции за обвързано с производството подпомагане за животни: Промените в част от интервенциите за обвързана с производството подпомагане за животни се отнасят до повишаване на изискванията за реализация на продукция. С 5% са завишени изискванията за реализация на мляко от крави и биволи, заявени за подпомагане по интервенциите I.B.1 - Обвързано с производството подпомагане за млечни крави и I.B.2 - Обвързано с производството подпомагане за млечни крави включени в развъдни програми;

• I.B.7 - Обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи и интервенцията I.B.7 - Обвързано с производството подпомагане за биволи. Завишени са изискванията и за реализация на животни по интервенциите I.B.3 - Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави; I.B.4 - Обвързано с производството подпомагане за месодайни крави включени в развъдни програми и B.5 - Обвързано с производството подпомагане за крави от застрашени от изчезване породи. Определен е възрастов диапазон на животните за реализация. В интервенцията I.B.10 - Обвързано с производството подпомагане за овце и кози от местни породи са завишени изискванията за реализация на мляко и животни (овце и кози);

• В интервенция I.B.16 - Обвързано с производството подпомагане на доходите за зеленчуци (лук и чесън) и картофи за нишесте отпада на културата “картофи за нишесте” и се обособяват две нови интервенции - I.B.20 - Обвързано с производството подпомагане на доходите за картофи за производство на нишесте и I.B.21 - Обвързано с производството подпомагане на доходите за производство на семена от картофи, като в интервенцията

I.B.21 е добавено изискването: „Базовият посевен материал от картофи за производство на семена се сертифицира от ИАСАС“;

- Предложението на Управляващият орган е за оттегляне на взето решение по време на второто заседание на Комитета по наблюдение на Стратегическия план, проведено на 18.09.2023 г., а именно: „Комитетът по наблюдение на СПРЗСР 2023-2027 г., одобрява премахването на модулираната ставка за интервенциите в обвързаното подпомагане в сектор „Говедовъдство“;

- В I.B.1 Еко схема за биологично земеделие (селскостопански животни) промените са в посока на прецизиране на текст в частта за описание на ангажиментите за еко схемата. Осъществява се актуализиране на максималната стойност за планираната единична сума (евро/ха) и на планираната единична сума (евро/ха) за периода 2024-2027 г. В еко схемата е актуализирана стойността на индикативните хектари, за които се ползва интервенцията.

- В I.B.2 Еко схема за поддържане и подобряване на биологичното разнообразие и екологичната инфраструктура промените съдържат прецизиране на текст в частта за описание на ангажиментите за еко схемата. Извършена е актуализация на стойността на индикативните хектари, за които се ползва еко схемата за периода 2024-2027 г. В еко схемата има актуализиране на индикативния бюджет за периода 2024-2027г.

- В I.B.3 Еко схема за запазване и възстановяване на почвения потенциал – насърчаване на зелено торене и органично наторяване се извършва прецизиране на текст и актуализиране на стойности. Предложените промени включват: прецизиране на текст в частта за описание на ангажиментите за еко схемата; дефиниране на междинни култури и покривни култури; прецизиране на съдържанието на органични подобрители на почвата; актуализиране на стойността на индикативните хектари, за които се ползва еко схемата за периода 2024-2027 г. и актуализиране на индикативния бюджет по еко схемата.

- В I.B.4 - Еко схема за намаляване използването на пестициди има преформулиране на текст и актуализиране на стойности. Предложените промени са в насока на: преформулиране на екологичните практики в еко схемата с цел постигане на по-висок екологичен ефект и прилагане на полезни биологични агенти; актуализиране на стойността на индикативните хектари, за които се ползва еко схемата за периода 2024-2027 г. и актуализиране на индикативния бюджет по еко схемата.

- В I.B.5 - Еко схема за екологично поддържане на трайните насаждения се предлага преформулиране на екологичните практики с цел постигане на по-висок екологичен ефект като се дефинират повече възможни практики по избор на земеделските стопани в рамките на трайните насаждения. Извършена е актуализация на стойността на индикативните хектари, за които се ползва еко схемата за периода 2024-2027 г. Предлага се актуализиране на планираните единични суми и индикативния бюджет по еко схемата за 2024-2027 г.

- В I.B.6 - Еко схема за екстензивно поддържане на постоянно затревените площи промяната е с цел актуализиране на планираните максимални единични суми и индикативния бюджет по еко схемата за периода 2024-2027 г.

- В I.B.7 - Еко схема за поддържане и подобряване на биоразнообразието в горски екосистеми е извършено прецизиране на текст и актуализиране на стойности. Актуализирани са индикативните хектари, за които се ползва еко схемата за периода 2024-2027 г. и индикативния бюджет по еко схемата.

- В I.B.8 - Еко схема за разнообразяване на отглежданите култури има прецизиране на текст и актуализиране на стойности. Промените включват: допълване на текст в частта за описание на ангажиментите за еко схемата с включване и на трайните насаждения и прецизиране на процентното съотношение на културите; актуализиране на максималната сума за планираната единична сума (евро/ха) и на планираната единична сума (евро/ха) за периода 2024-2027 г.; актуализиране на стойността на индикативните хектари, за които се ползва еко схемата и актуализиране на индикативния бюджет по еко схемата за периода 2024-2027 г.

- В рамките на еко схемите се осъществява вътрешно преразпределение на финансови средства между отделните еко схеми с цел най-рационално оползотворяване на наличния ресурс. Промените целят постигането на цялостно оползотворяване на определеното финансиране и осигуряването на положително въздействие от приложените екологични практики в рамките на земеделските земи. Промените предлагат вътрешно пренасочване на финансиране от еко схеми, към които през 2023 г. е имало нисък интерес от страна на земеделските стопани, към еко схеми, които са заявени от голям брой фермери. Запазва се екологичната стойност, която интервенциите целят да осигурят. Общият размер на финансиране за всички еко схеми остава в рамките на 25% от бюджета за директни плащания, осигурен от ЕФГЗ.

2. Промени в интервенциите и общите части в областта на развитие на селските райони

2.1. Промяна в П.А.1 „Биологично растениевъдство“:

- Добавена е нова група допустими култури – фуражни култури; прецизирана е възможността за разширяване на площите, за които е поет ангажимент; прецизирани са изискванията относно добив на продукцията – предвидено е изключение за насаждения в младенчески период.

- Извършено е ново актуализиране на размера на ставките по групи култури и е направена промяна в размера на площите, за които се прилага дегресивна ставка от групата на полските култури. Към бюджета на интервенцията са прехвърлени средства в размер на 25 млн. евро.

2.2. Промяна в П.А.2 „Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност“

- Прецизирани са изискванията в дейност „Намаляване употребата на антимикробни средства“, които целят подобряване на ефективността ѝ при прилагане и стартирането ѝ през 2024 г.;

- Насочени са допълнителни финансови средства в съответствие с предложението и изразените мотиви в Решението на Народното събрание (Обн. ДВ. бр.59/11.07.2023г.);

- Актуализирани са размерите на подпомагане за отделните категории животни в съответните дейности.

2.3. Промени в П.А.4 „Насърчаване използването на култури и сортове, устойчиви към климатичните условия“:

- Предлага се обособяване на две самостоятелни операции в интервенцията:

- Операция № 1, при която при отглеждането на устойчиви сортове се предвижда използване на торове и препарати за растителна защита, разрешени за биологично производство; и

- Операция № 2, в която няма изисквания и допълнителни условия към употребяваните торове и препарати за растителна защита.

- Разписват се текстове за допустимите земеделски стопани, като за дейността в операция № 1 се запазват допустимите кандидати с площите, изпълняващи ангажименти от 2023 г., както и нови земеделски стопани с по-малки земеделски стопанства. В обособената операция № 2, в съответствие с исканията, отправени по време на дискусиите на Комитета за наблюдение на СПРЗСР, изискванията към употребата на препарати за растителна защита и торове са премахнати, като са представени изчислените нови размери на подпомагане за хектар;

- Обособяването на нова операция (операция № 2) в интервенцията е съобразено с предложенията от неправителствените организации, като съответно са извършени нови изчисления на размерите на подпомагане, отчитащи премахването на изисквания и условия по интервенцията, което бе обсъдено и по време на проведения КН. В същото време, предвид данните от кампания 2023, с обособяването в самостоятелна операция не се премахва възможността, предоставена на земеделските стопани с интервенцията до настоящия момент и те могат да продължат изпълнението на многогодишните

ангажименти. От друга страна, с предложенията е предоставена възможност за участие в интервенцията на по-малки стопанства, отглеждащи плодове и зеленчуци при по-високи изисквания по отношение на използваните ПРЗ и торове. По данни от заявяването през кампания 2023 г. тези стопанства са над 10 000 бр., които стопанисват около една трета от площите, заети с плодове и зеленчуци.

2.4. Промени в П.А.5 „Опазване на застрашени от изчезване местни сортове, важни за селското стопанство“:

- Прецизирана е възможността за разширяване на ангажимента, като са включени и технически допълнения относно специфичните изисквания за допустимост на площите и за изпълнение на поетия агроекологичния ангажимент.

2.5 Промени в П.А.6 „Опазване на местни породи (автохтонни), важни за селското стопанство“:

- Прецизиран е текстът относно конкретни критерии за допустимост във връзка за опазване на застрашени местни породи;

- Отпада изискването за разработване и използване на „Методика за определяне на праговете на застрашеност“.

2.6. Промени в П.А.10 „Подпомагане отглеждането на сортове, устойчиви към климатични условия чрез практики за интегрирано производство“:

- Адаптирани са изисквания по отношение на максималния размер на подпомагане по интервенцията – от до 300 ха на до 600 ха, както и изисквания за разширяване на площта, за която е поет ангажимент;

- Извършено е прецизиране относно допустимостта на земеделски стопани, стопанисващи земеделски площи, за които имат регистрирано валидно правно основание и изпълняващи ангажимента върху едни и същи площи, одобрени за участие през първата година на поетия многогодишен ангажимент;

- Предоставена е възможност ангажиментът да бъде разширяван с до 10 % от размера на площта, с която е поет, но с не повече от 20 ха.

2.7. Промени в П.А.12 „Насърчаване на естественото опрашване“ - измененията са от техническо естество.

2.8. Промени в П.А.Е.3 „Възстановяване и поддържане на деградирани пасищни територии“:

- Включено е задължение за наличие на ЖЕ в съотношение 1 ЖЕ, налична за един заявен хектар;

- Добавена е възможност за разширяване на площите, за които е поет ангажимент.

2.9. Промени в П.Г.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“ - предложението за промяна е насочено към няколко елемента от интервенцията, а именно:

- Унифициране на подхода за определяне на допустимите кандидати - земеделски стопани, които получават възможност за подпомагане по интервенцията;

- Прецизиране на допустимите кандидати по интервенцията различни от земеделски стопани;

- Актуализиране на максималния размер на допустимите разходи за кандидати земеделски стопани и определяне на общ максимален размер на разходите за един кандидат по интервенцията;

- Прецизиране на изискванията за изпълнение на дейности за подкрепа;

- Прецизиране на изискванията, свързани с производство на електроенергия за ВЕИ;

- Определен е нов максимален размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията и за един проект - до 1 000 000 евро;

- Определен е нов максимален размер на допустимите разходи за инвестиции в земеделска техника за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията - до 450 000 евро;

- Определен е нов общ максимален размер на допустимите разходи за интервенции П. Г.1 и П. Г.1.1 за един кандидат за периода на прилагане на интервенциите - до 1 800 000 евро;

- Определен е нов общ максимален размер на допустимите разходи за интервенции П. Г.1 и П. Г.1.1 за инвестиции в земеделска техника за един кандидат за периода на прилагане на интервенциите - до 700 000 евро; Повишава се максималния размер на допустимите разходи за един кандидат, съответстващ на определеното за група/ организация на производители от 2 000 000 евро на 2 500 000 евро.

2.10. Промени в П.Г.1.1. - Инвестиции в земеделските стопанства насочени към опазване на компонентите на околната среда - промяната е насочена към няколко елемента от интервенцията:

- Унифициране на подхода за определяне на допустимите кандидати - земеделски стопани, които получават възможност за подпомагане по интервенцията;

- Прецизиране на допустимите кандидати по интервенцията различни от земеделски стопани;

- Актуализиране на максималния размер на допустимите разходи за кандидати земеделски стопани и определяне на общ максимален размер на разходите за един кандидат по интервенцията;

- Прецизиране на изискванията за изпълнение на дейности за подкрепа;

- Прецизиране на изискванията свързани с производство на електроенергия за ВЕИ;

- Включване на допълнителни дейности за подкрепа в интервенция П.Г.1.1

- Определен е нов максимален размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията и за един проект - до 1 000 000 евро;

- Определен е нов максимален размер на допустимите разходи за инвестиции в земеделска техника за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията - до 450 000 евро.

- Определен е нов общ максимален размер на допустимите разходи за интервенции П. Г.1 и П. Г.1.1 за един кандидат за периода на прилагане на интервенциите - до 1 800 000 евро;

- Определен е нов общ максимален размер на допустимите разходи за интервенции П. Г.1 и П. Г.1.1 за инвестиции в земеделска техника за един кандидат за периода на прилагане на интервенциите - до 700 000 евро.

2.11. Промени в П.Г.2 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти“:

- Унифициране на подхода за определяне на допустимите кандидати - земеделски стопани и преработвателни предприятия, които получават възможност за подпомагане по интервенцията;

- Прецизиране на допустимите кандидати по интервенцията, различни от земеделски стопани;

- Актуализиране на максималния размер на допустимите разходи за кандидати земеделски стопани и преработвателни предприятия, както и определяне на общ максимален размер на разходите за един кандидат по интервенцията;

- Прецизиране на изискванията за изпълнение на дейности за подкрепа;

- Прецизиране на изискванията свързани с производство на електроенергия за ВЕИ

Въвежда се изисквания за кандидати - преработватели на селскостопански продукти, допустими за подпомагане, трябва да отговарят и на следните условия:

- за микро, малки, средни предприятия и големи* предприятия - да осъществяват дейност по преработка на селскостопански продукти съгласно Закона за храните* /*ако закона е приложим за съответната дейност/ от най – малко 24 месеца без прекъсване преди подаване на проектното предложение.

За кандидати - земеделски стопани, допустими за подпомагане трябва да отговарят и на следните условия:

- да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период - в случай че попадат в категорията микро, малки, средни предприятия и големи* предприятия, дефинирани съгласно Закон за малки и средни предприятия.

- Максималният размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията и за един проект е до 2 000 000 евро;

- Общият максимален размер на допустимите разходи за интервенции II. Г.2 и II. Г.2.1 за един кандидат за периода на прилагане на интервенциите е до 3 000 000 евро.

- Повишава се максималния размер на допустимите разходи за един кандидат, съответстващ на определението за група/организация на производители от 2 000 000 евро на 2 500 000 евро.

2.12. Промени в II.Г.2.1 „Инвестиции за преработка на селскостопански продукти, насочени към опазване на компонентите на околната среда“:

- Унифициране на подхода за определяне на допустимите кандидати - земеделски стопани и преработвателни предприятия, които получават възможност за подпомагане по интервенцията;

- Прецизиране на допустимите кандидати по интервенцията, различни от земеделски стопани;

- Актуализиране на максималния размер на допустимите разходи за кандидати земеделски стопани и преработвателни предприятия, както и определяне на общ максимален размер на разходите за един кандидат по интервенцията;

- Прецизиране на изискванията за изпълнение на дейности за подкрепа;

- Прецизиране на изискванията свързани с производство на електроенергия за ВЕИ;

- Включване на допълнителни дейности за подкрепа в интервенция II.Г.2.1.

Кандидати - преработватели на селскостопански продукти, допустими за подпомагане, трябва да отговарят и на следните условия:

- за микро, малки, средни предприятия и големи* предприятия - да осъществяват дейност по преработка на селскостопански продукти съгласно Закона за храните* /*ако закона е приложим за съответната дейност/ от най – малко 24 месеца без прекъсване преди подаване на проектното предложение.

Кандидати - земеделски стопани, допустими за подпомагане, трябва да отговарят и на следните условия:

- да са регистрирани като земеделски стопани по Закона за подпомагане на земеделските производители от най – малко 24 месеца преди кандидатстването за подпомагане и да не са прекратявали своята дейност в този период - в случай че попадат в категорията микро, малки, средни предприятия и големи* предприятия, дефинирани съгласно Закон за малки и средни предприятия.

- Максималният размер на допустимите разходи за един кандидат за периода на прилагане на интервенцията и за един проект е до 2 000 000 евро;

- Общият максимален размер на допустимите разходи за интервенции II. Г.2 и II. Г.2.1 за един кандидат за периода на прилагане на интервенциите е до 3 000 000 евро.

2.13. Промени в II.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони“:

- Унифициране на подхода за определяне на допустимите кандидати - земеделски стопани, които получават възможност за подпомагане по интервенция II.Г.3;

- Актуализиране на максималния размер на допустимите разходи за един кандидат по интервенция II.Г.3.

2.14. Промени в II.Г.4 „Възстановяването на земеделски потенциал след природни бедствия или катастрофични събития и инвестиции в подходящи превантивни действия“:

- Унифициране на подхода за определяне на допустимите кандидати - земеделски стопани, които получават възможност за подпомагане по интервенция II.Г.4;

- Актуализиране на максималния размер на допустимите разходи за кандидати земеделски стопани по интервенция П.Г.4 и включване на възможност за определяне на допълнителни лимити в националните правила за прилагане на интервенцията.

2.15. Промени в П.Д.1 „Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“ - предложението за промяна е насочено към актуализиране на размера на финансовата помощ за един кандидат по интервенция П.Д.1 – от 20 000 евро на 40 000 евро.

2.16. Промени в П.Е.2 „Инструменти за управление на риска в земеделието“ интервенцията за управление на риска е инструмент за стабилизиране на доходите на земеделските стопани, която предвижда изпълнението на две основни направления:

- Финансов принос към премиите по застраховане;
- Финансов принос за Взаимоспомагателен фонд за компенсиране на щетите, претърпени от земеделските стопани;

- В процеса на стартиране на интервенцията възникна необходимост от прецизиране на обхвата на Взаимоспомагателния фонд чрез допълване на някои от най-разпространените рискове, които не подлежат на контрол от страна на активните земеделски стопани. Към възможностите за подпомагане чрез Взаимоспомагателен фонд се добавят и рискове от:

- разпространение на болести по животните или растенията,
- нападение от вредители,
- екологичен инцидент или мярка, с цел да унищожи или ограничи болест по растенията или вредители (приета в съответствие с Директива 2000/29/ЕО).

- Също така, с цел опростяване на прилагането се заличава направлението „Управление на социален риск за подобряване на достъпа до регионални и/или национални пазари, чрез банкови“. По-задълбоченото проучване на това направление показва, че създаването на такъв механизъм за подкрепа поражда определени неясноти по отношение на прилагането на методика за изчисляване на загубите на средногодишната продукция или доход на даден земеделски стопанин, което е задължително условие съгласно чл. 76 от регламент (ЕС) 2121/2115. Преди да стартира работата на Взаимоспомагателния фонд е необходимо той да бъде учреден, акредитиран, да се създадат национални правила за функционирането му и справедлива методика за покриване на щетите на земеделските стопани. Във връзка с гореописаното се налага прецизиране на обхвата на подпомагане на Взаимоспомагателния фонд и определяне на 2025 г. като начална за стартиране на прилагането на инструменти за управление на риска.

2.17. Промени в П.Ж.5 „Изпълнението на операции, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, избрани в рамките на стратегията за местно развитие“:

- Предложението за промяна се прави, тъй като съгласно чл. 34, параграф 1, буква в от Регламент (ЕС) 2021/1060 подкрепата за ВОМР обхваща „управлението, мониторинга и оценката на стратегията и нейното популяризиране, включително улесняването на обмена между заинтересованите страни“. В настоящия текст на интервенцията по ВОМР поради допуснатата техническа грешка неправилно е цитиран чл. 31, параграф 3 букви д) и е) от Регламент (ЕС) 2021/1060. Този член не съдържа такъв параграф и букви и не се отнася към подкрепата за дейностите по управлението, мониторинга и оценката на стратегията и нейното популяризиране, включително улесняването на обмена между заинтересованите страни. Предвижданата промяна цели коригиране на допуснатата техническа грешка.

2.18. В П.И.1 „Консултантски услуги и повишаване на консултантския капацитет“:

- Във връзка с предложената нова интервенция, насочена към подпомагане на „Нови земеделски стопани“ в интервенция „Консултантски услуги и повишаване на консултантския капацитет“ е предвидена възможност за предоставяне на Съветнически пакет № 1 и за нови стопани, каквато възможност е предвидена за млади земеделски стопани, а именно да се изготвят безплатни заявления и бизнес планове за потенциални кандидати от страна на съветнически организации, допустими бенефициенти по интервенцията;

- Предвидена е и възможност чрез Съветнически пакет № 11 на нови земеделски стопани - бенефициенти по СПРЗСР, да се предоставя съветническа помощ във връзка с изпълнението на одобрените проекти, тяхното отчитане, в т.ч. подаване на заявки за плащане;

- Прецизиран е Съветнически пакет № 6, свързан с предоставяне на съвети с цел защита на биологичното разнообразие, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията, Натура 2000 и ландшафта;

- Общо 5 млн. евро от бюджета на интервенция „Консултантски услуги и повишаване на консултантския капацитет“ се пренасочват към интервенция „Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност“.

2.19. Промени в П.И.2. „Професионално обучение и придобиване на знания“ :

- В интервенцията е извършено прецизиране на допустимите кандидати/партньори – браншови организации във връзка с Програма за управление на Република България за периода юни 2023 г. – декември 2024 г. и по-конкретно мярка 15.2.23 „Разработване в диалог с всички заинтересовани страни на проект на нов Закон за браншовите организации“.

- В интервенцията, в частта приоритет е предвидено предимство за Държавни и общински институции в системата на професионалното образование и обучение, висши училища, научни институти и опитни станции в областта на селското и горското стопанство във връзка с основната им роля в процеса на повишаване на квалификация/нивото на образованост на земеделските стопани;

- Предвидено е предимство за обучения на теми, свързани с Натура 2000 и ролята на земеделските стопани за постигане на целите на екологичната мрежа;

- Общо 15 млн. евро публични разходи от интервенция „Професионално обучение и придобиване на знания“ се пренасочват към интервенция „Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност“.

2.20. В П.Г.10 „Залесяване и възстановяване“:

- В рамките на преговорния процес със службите на ЕК в края на 2022 г. същите изразиха становище, че разходите за поддръжка на новосъздадени и възстановени гори следва да се отделят от интервенцията П.Г.10 – Залесяване и възстановяване, тъй като тези разходи не попадат в обхвата на чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета. В тази връзка е поет ангажимент тези разходи да се включат като допустими в нова интервенция П.А.15 – Поддръжка на новосъздадени и възстановени гори, която ще се подпомага по чл. 70 на същия регламент.

- Отчитайки ниският интерес към залесяване без да се подпомага поддръжката, УО предлага интервенцията „Залесяване и възстановяване“ да бъде разделена на две интервенции - П.Г.10 „Залесяване и възстановяване“, която да подпомага само дейностите по залесяване и П.А.15 „Поддръжка на новосъздадени и възстановени гори“, по която подпомагането е под формата на компенсаторно плащане по чл. 70 „Задължения в областта на околната среда и климата и други задължения в областта на управлението“ от Регламент (ЕС) 2021/2115.

2.21. Създава се нова интервенция П.А.15 „Поддръжка на новосъздадени и възстановени гори“, която отразява получени бележки в хода на одобрение на СПРЗСР 2023-2027 г. от ЕК.

2.22. Създава се нова интервенция „Стартова помощ за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство“ - интервенцията обхваща подпомагане за установяване на нови земеделски стопани в селското стопанство с размер 30 000 евро.

3. По отношение на предложените промени в Раздел 4.6 „Финансови инструменти“:

- Предложението за изменения в Раздел 4.6. „Финансови инструменти“ се мотивира от необходимостта от актуализиране на текстовете относно избора на субект, който ще изпълнява финансовия инструмент за периода 2023 – 2027 г., във връзка с чл. 68 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

• Уточняват се текстове във връзка с продължаващо използване на финансов ресурс от Националния гаранционен фонд в съответствие с целите и политиката за развитие на селските райони.

4. Предложено е включване на нов текст в Раздел 4.7.1 „Недопустими дейности“ - „7. Инвестиции и дейности, които не са в съответствие с мерките и условията, отразяващи препоръки в становището“ по екологична оценка за СПРЗСР.

5. Заличава се интервенция П.А.11 „Насърчаване намалението на употребата на продуктите за растителна защита и торове през контрол в краен продукт“ във връзка с решение на КН на СПРЗСР 2023-2027 г., обосновано със забавяне на въвеждането в законодателството на системи за сертификация от една страна, а от друга въвеждане на общо изискване за вземане на проби, което повишава риска и сложността на отчитане на финансиране на основно изискване в националното законодателство. В допълнение част от финансовите средства се насочват към интервенцията за биологично земеделие, която също допринася за индикатор R.24;

• Общо 25 млн. евро публични средства се пренасочват към интервенция П.А.1 „Биологично растениевъдство“. Допълнителният финансов ресурс ще обезпечи преизчисления по-висок размер на компенсаторните плащания по интервенцията с оглед изпълнение на заложената в Стратегическия план цел от нарастване с 5 % до 2025 г. на площите в системата на контрол;

• Общо 50 млн. евро публични средства се пренасочват към интервенция П.А.2 „Хуманно отношение към животните и антимикробна резистентност“. Текущият бюджет на интервенцията е 50 млн. евро, като през кампания 2023 се отчита по-голям интерес от страна на кандидатите за участие в нея. С предложените промени в СП, при повишени ставки за изпълняваните дейности през 2024 може да се очаква допълнителен интерес към заявяване, в т.ч. за дейността за допълнителна ваксинация, която не стартира през 2023 г.

• Общо 25 млн. евро публични средства се пренасочват към интервенция „Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000“, предвид високите резултати от заявяването по нея в рамките на кампания 2023 г. и необходимостта от финансово обезпечаване на ангажиментите в следващите кампании. В К2023 общата декларирана площ е в размер на 491 766,33 ха – над планирания в Стратегическия план индикатор за годината в размер на 230 000 ха.

• Заделяне на финансов ресурс в размер на до 1 млн. евро публични разходи от бюджета на интервенция „Подкрепа за оперативни групи в рамките на ЕПИ“ за финансиране на разходите по сключени договори по подмярка 16.1 „Подкрепа за сформирани и функциониране на оперативни групи в рамките на ЕПИ“ от ПРСР 2014-2020 г., които ще бъдат изплатени на бенефициентите след 31.12.2025 г.

• В чл. 155 (4) от Регламент (ЕС) № 2021/2115 е посочено, че разходи, свързани с правните задължения към бенефициерите, поети след 31 декември 2025 г. по мерките, посочени в членове 14—18, член 19, параграф 1, букви а) и б) и членове 20, 23—27, 35, 38, 39 и 39а от Регламент (ЕС) № 1305/2013, член 35 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и член 4 от Регламент (ЕС) 2020/2220, може да бъдат допустими за принос от ЕЗФРСР през периода на стратегическия план по ОСП. Въз основа на одобрен оценителен доклад № 93-3791 от 10.07.2023 г. от Ръководителя на УО на ПРСР 2014-2020 г. е стартирана процедура по договориране на 17 одобрени проектни предложения, представени от оперативни групи по подмярка 16.1 „Подкрепа за сформирани и функциониране на оперативни групи в рамките на ЕПИ“ (BG06RDNP001-16.003) на стойност (БФП) 9228593 лв. (4718577 евро). Административните договори са сключени през месец октомври 2023 г. Срокът за изпълнение на проектите е не повече от 30 месеца считано от датата на подписване на административните договори. От друга страна, крайният срок за изпълнение и разплащане на одобрени проекти по ПРСР 2014-2020 г. е 31 декември 2025 г.

Предложеният индикативен финансов ресурс в размер до 1 млн. евро, който да бъде заделен от бюджета на интервенция „Подкрепа за оперативни групи в рамките на ЕПИ“ за

ангажименти поети по ПРСР 2014-2020 г., няма да се отрази по отношение на заложените параметри в индикаторния план на СПРЗСР 2023-2027 г.

6. Промени в интервенциите и общите части в областта на секторните интервенции:

- В резултат на проведен предварителен одит от Европейската комисия относно прилагането на интервенция „Преструктуриране и конверсия на лозя“ и интервенция „Инвестиции в лозаро-винарския сектор“ се налага корекция в двете интервенции – от интервенцията за преструктуриране се премахва дейността за закупуване на машини и същата се премества в интервенцията за инвестиции.

- Също така от интервенциите в лозаро-винарския сектор отпада първоначално заложената I.Д.8 „Насърчаване на винения туризъм“. Бюджетът, планиран за тази интервенция, е прехвърлен към интервенция I.Д.5 „Инвестиции в екологични съоръжения“.

- В интервенции I.Е.1 „Консултантски услуги, техническа помощ, обучение, информация и обмен на добри практики, включително чрез работа в мрежа, за пчелари и пчеларски организации“ и I.Е.9 „Популяризиране, комуникация и маркетинг, включително действия за наблюдение на пазара и дейности, насочени по-специално към повишаване на осведомеността на потребителите относно качеството на пчелните продукти“ като потенциални бенефициенти се посочват браншови организации за производство и преработка на селскостопански продукти в сектор „Пчеларство“.

За предложените изменения на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони – 2023-2027 г. и за техния финансов характер не са налични основания да се счита, че същите попадат в обхвата на някои от областите по чл. 85, ал. 2, във връзка с чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Измененията не определят рамката за развитие на конкретни инвестиционни предложения по Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС, не представляват изменения, които да доведат до значително отрицателно въздействие върху околната среда. Същите не попадат и в позициите на чл. 2, ал. 1 и ал. 2 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, поради което **няма основание да се изисква провеждане на регламентираните в Глава шеста от ЗООС процедури** по екологична оценка – задължителна екологична оценка или преценяване на необходимостта от извършване на такава.

Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони – 2023-2027 г. е с национален обхват, така че и проектът за неговото изменение касае всички защитени територии по смисъла на *Закона за защитените територии (ЗЗТ)* и защитените зони съгласно *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* от Националната екологична мрежа *Натура 2000*. В тази връзка извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, във връзка с чл. 12, ал. 2 и 4 от същата показва, че реализирането на проекта за изменение на СПРЗСР за периода 2023-2027 г. е допустимо при съобразяване на произтичащите от него планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управлението им;

- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от ЗБР и с утвърдените планове за управлението им.

Предвид гореизложеното, отчитайки характера на изменението на СПРЗСР **няма вероятност от отрицателно въздействие** върху целите и предмета на опазване на защитените зони – на природни местообитания и местообитания на видове поради трайно и необратимо унищожаване/увреждане и/или трансформация на природни местообитания и местообитания на видове, поради възпрепятстване на тяхната миграция и естественото им разпространение, вкл. и върху техните популации в резултат от трайни и необратими шумови и/или други антропогенни въздействия. Няма вероятност и от нарушаване на кохерентността на защитените зони от мрежата *Натура 2000*, както и от кумулиране на отрицателни въздействия от настоящия проект в комбинация с други минали, настоящи и очаквани бъдещи планове, проекти, програми или инвестиционни намерения върху тях.

В тази връзка, на основание чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС* Ви уведомявам, че за проекта за първо изменение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г. преценката на компетентния орган е, че **не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС.**

Настоящото писмо се отнася само за заявените параметри в проекта за изменение на плана и не отменя необходимостта от получаване на съгласувания или разрешителни, предвидени в други закони и подзаконови нормативни актове.

При всички случаи на промяна в параметрите на проекта за изменение на СПРЗСР 2023-2027г. или на някои от обстоятелствата, при които е издадено настоящото писмо, възложителят е длъжен да уведоми незабавно компетентния орган за промените.

А

НИКОЛАЙ СИДЖИМОВ

Заместник министър на околната среда и водите